

between two things) विकल्पः-त्यक्तः; 'choice of a husband by a bride,' स्वयंवरः; 'the best of any thing,' उत्तमभागः, पदभागः, उत्तमश्रेष्ठः, रत्नं in comp.; 'of one's own choice,' कामतस्तु, इच्छातस्तु, यथेच्छितं, यथेष्टं, यथाकामं.

CHOICE, *a.* उत्तमः-भा-मं, सङ्ग्रहणः-भा-मं, विशिष्टः-ष्टा-ई, शिष्टः-ष्टा-ई, अनुत्तमः-भा-मं, मनोनीतः-ता-नं, विशेषः-पा-ई, सार-रा-ई, सार-रा-वर्त-वर्त (नृ), उत्कृष्टः-ष्टा-ई, अर्धोर्ध्वः-ष्टा-ई, प्रशस्तः-ष्टा-ई, भद्रतमः-भा-मं, सङ्ग्रहेष्टः-ष्टा-ई; 'choice food,' भोजनविशेषः, विशिष्टाहारं.

CHOICESSE, *a.* सचिकित्सः-त्ता-लं, सचिकित्सकः-की-कं.

CHOICELY, *adv.* विशिष्टप्रकारेण, सविशेषेण, उत्तमप्रकारेण, प्रशस्तं.

CHOICENESS, *s.* उत्कृष्टता, प्रकृष्टतं, वैशिष्ट्यं, विशिष्टता, श्रेष्ठता, प्रशस्त्यं, सौत्थ्यं.

CHOIR, *s.* गायकचक्रं, गायकचक्रं, गायकसमूहः, पात्रिकगणः.—(Part of a church) पुनाशालायाः स्त्रीजनयोग्यं मध्यमस्थलं.

To CHOKE, *v. a.* (To suffocate) कसलं सम्यङ् (c. 10. -पौडयति-यितुं) or ग्रस् (c. 1. यसति, यतिवृत्तं), गलहस (nom. गलहसयति-यितुं), गलहसई कृ, खासवारोषं कृ, खासवारणं कृ.—(To obstruct) रुष् (c. 7. रुषति, रोषुं), निरुप्, अवरुप्, संरुप्; प्रतिबन्ध् (c. 9. -वध्नाति-यितुं).

CHOKED, *p. p.* अवरुद्धथासः-सा-लं, सवरुद्धः-खा-खं, निरुद्धः-डा-डं.

CHOKER, *s.* (Argument that stops the mouth) गलहस्तः.

CHOLAGOGUES, *s.* पित्तद्रावने, पित्तद्रावकः, पित्तघ्नः, पित्तनाशनं.

CHOLER, *s.* (Bile) पित्तं.—(Rage) क्रोधः, कोपः, रोषः, अमर्षः.

CHOLERA, *s.* विषूचिका, विषूचिका, मलमारी.

CHOLERIC, *a.* पित्तवेगी-गिनी-गि (नृ), क्रोधी-धिनी-धि (नृ), कोपी-धिनी-धि (नृ), चरुतः-खा-खं; 'choleric constitution,' पित्तप्रकृतिः.

CHOLIC, *s.* शूलः-लं, पक्किलं. See COLIC.

To CHOOSE, *v. a.* (Select) चु (c. 5. चुणोति-युते, c. 9. चुणति-युते, c. 1. चरति, चरति, चरति, चरु, प्रवृ; or in caus. (चरयति-यितुं), अनुचुचि चरि, (रोचयति-यितुं), वाचु (c. 4. वाचयति-यितुं).—(Take) ग्रह् (c. 9. ग्रह्णाति, ग्रहीतुं).—(Appoint) नियुज् (c. 10. -योजयति-यितुं), निरुप् (c. 10. -रुपयति-यितुं).

To CHOOSE, *v. n.* (To be willing) इष् (c. 6. इच्छति, इषितुं), रुष् (c. 1. रोचते) used impersonally. न प्रव्याख्या (c. 2. -व्याति-युते), अभिरुष् in caus. (रोचते-यितुं).

To CHOP, *v. a.* (To cut into pieces) खण्डं खण्डं कृ or खण्डशः कृ or छिद् (c. 7. छिनति, छेत्तुं), शालिका, पिदलोक.

CHOP, *s.* खण्डं, शकलं, भिन्नं, भिन्नः, पिदलं.—(Of meat) मांसखण्डं.—(A mutton chop) चौपरखण्डं.

CHOP-HOUSE, *s.* पक्ष्मांसविप्रेषणालयं, पाकशाला.

CHOPPING, *a.* हृष्टपुष्टः-ष्टा-ई, मांसल-ला-लं, स्थूलः-ला-लं.

CHOPPING-KNIFE, *s.* मांससेदनायै दुरिका, मांसखण्डनी दुरिका.

CHOPS, *s.* (Mouth) मुखं, आननं, आनं.—(Of a river) सम्भेदः.

CHORAL, *a.* सान्नातिगणः-की-कं, गानयोग्यः-या-ये, सान्नातिकः-की-कं.

CHORD, *s.* (A string) गृहः. See CORD.—(Of an instrument) तन्त्री f.—(Of arc) द्विज्या, ज्या, ज्यका, जोषा.

CHORDED, *p. p.* तन्त्री-निखी-नि (नृ).

CHORIAMBUS, *s.* (In prosody) निम्नः.

CHORION, *s.* गर्भकोशः, गर्भपेथने, गर्भशयः, गर्भापरलं चर्म.

CHORISTRA, *s.* प्रधाननिर्देश्य गायकः or गायकः, पात्रिकः, तालावरुद्धः.

चिकारः, चिकरपुरुषः.

CHOROGRAPHER, *s.* देशविवरणकृत्, देशवर्णनकृत्, देशवर्णनलेखकः.

CHORUS, *s.* (Number of singers) गायकगणः, गायकसमूहः.—(Dramatic) पाथैत्यं, पात्रिपाथिकः.—(Of a song) भुवकः, भुवः, अनुपदं.

CHOSEN, *p. p.* मनोनीतः-ता-नं, वृत्तः-ता-नं, वृत्तः-ता-नं, वृत्तः-ता-नं, वृत्तः-ता-नं.

CHOUGH, *s.* काकनातीयः समुद्रवेलासेवी पक्षिभेदः.

To CHOOSE, *v. a.* च्चु (c. 10. चययते-यितुं), प्रलभ् (c. 1. -लभते-लभुं), छल (c. 10. छलयति-यितुं).

CHOUSE, *s.* (Trick) छलः, कूटः-ई, धानः.—(A cheater) चवकः.

CHOWRIE, *s.* (Tail used to drive away flies) चामरं, चवचूलकं, रोमगुच्छः, रोमकेशरं.

CHRISM, *s.* अम्यञ्जनं, अञ्जनं, अमिषेकः-वेचनं.

CHRIST, *s.* (The anointed) अमिषिकः.—(The anointed Saviour) अमिषिकनाम *m.* (नृ). Modern scholars coin the word ख्रिष्टः.

To CHRISTEN, *v. a.* (To baptize) जलसंस्कारेण ख्रीष्टीयं-यां-ये कृ, जलसंस्कारेण ख्रीष्टीयमतपारिणां or ख्रीष्टीयानां मध्ये प्रविशति in caus. (वेशयति-यितुं).—(To name) नाम कृ, नाम दा (c. 3. ददाति, दातुं).

CHRISTENDOM, *s.* ख्रीष्टीयमतपारिणां कृत्स्नसमूहः, ख्रीष्टीयदेशसामर्थ्यं, ये केचिद् देशाः ख्रीष्टीयमतं धारयन्ति तत्सत्त्वः.

CHRISTENING, *s.* जलसंस्कारः, जलसंस्कारेण ख्रीष्टीयानां मध्ये प्रवेशनं.—(Naming) नामकरणं.

CHRISTIAN, *s.* ख्रीष्टीयः, ख्रीष्टीयमतपारी *m.* (नृ), ख्रीष्टीयमतपारवली *m.* (नृ).

CHRISTIAN-NAME, *s.* जलसंस्कारकाले दत्तं नाम *n.* (नृ), नाम, गुप्तनाम, राक्षिनाम.

CHRISTIANITY, *s.* ख्रीष्टीयमतं, ख्रीष्टीयानां मतं, ख्रीष्टीयधर्मः.

CHRISTIANLY, *adv.* ख्रीष्टीयतः, ख्रीष्टीयधर्मानुसारं.

CHRISTMAS-BOX, *s.* ख्रीष्टजन्मोत्सवकाले दत्तं (or देयं) पारितोषिकं.

CHRISTMAS-DAY, *s.* ख्रीष्टजन्मदिनसमुद्दिष्ट महोत्सवः, ख्रीष्टजन्मपर्व *n.* (नृ).

CHROMATIC, *s.* (Relating to colour) रवीसंख्यी-न्विनी-न्वि (नृ).

रङ्गी-रङ्गी-रङ्गी (नृ).—(In music) रागी-गा-गं, रागिकः-की-कं.

CHRONIC OF CHRONICAL, *a.* कालिकः-की-कं, वैकालीनः-ना-नं, द्रविसनी-निखी-नि (नृ); 'chronical distemper,' दीर्घरोगः, दीर्घयापि *m.*

CHRONICLE, *s.* इतिहासः, पुरावृत्तविवरणं, वृत्तविवरणं or -रणपुस्तकं, पुरावृत्तव्याख्यानं, पुरावृत्तव्याख्यानं, समाचारव्याख्यानं, शिष्टसमाचारः.

To CHRONICLE, *v. a.* इतिहासपुस्तकेषु समाहृत् in caus. (रोचयति-यितुं) or अभिलिख् (c. 6. -लिखति-लेखितुं), यथार्थं वृत्तविवरणं कृ or वृत्तानि रच् (c. 10. रचयति-यितुं).

CHRONICLER, *s.* ऐतिहासिकः, इतिहासलेखकः, पुरावृत्तरचकः, वृत्तविवरणकृत्, शिष्टसमाचाररचकः.

CHRONOGRAM, *s.* यथा अक्षराविव्यासात् संवच्छादादिकालो निर्णेतुं शक्यते तथा प्रसारीति लिखितं अनुकप्रसिद्धवृत्तविवरणं.

CHRONOLOGIST, *s.* कालगणकः, कालगणनाविद्याज्ञः, कालज्ञः, यथाकालं or कालक्रमेण पुरावृत्तरचकः, पुराकालनिरूपकः, गतकालनिर्णेतु *m.* (नृ).

CHRONOLOGICAL, *a.* कालगणनाविषयकः-का-कं, कालिकः-की-कं.

CHRONOLOGICALLY, *adv.* यथाकालं, कालक्रमेण, कालक्रमानुसारं.

CHRONOLOGY, *s.* कालगणनाविद्या, कालनिरूपणविद्या, कालनिर्णयविद्या, कालक्रमेण पुरावृत्तरचना.

CHRONOMETER, *s.* कालपरिमाणायै यन्त्रं, यन्त्रं, यामनाली.

CHRYSLIS, *s.* कोशस्थः, कोशवासी *m.* (नृ), कोषकारः, द्विजः, गदिका.

CHRYSLITE, *s.* चन्द्रकाननं, हटितामस *n.* (नृ), पीतनिधिः *m.*

CHUB, *s.* स्थूलशिरको नादेयमस्मेदः.

CHUBBED, *a.* स्थूलशिरस्कः-स्का-लं, स्थूलमसकः-का-कं.